

Розвиток психіки — це результат еволюції нервової системи: під впливом навколишнього середовища ускладнюється нервова система. [2, с. 93]

А також ми знаємо, що психіка – це здатність мозку відображати об'єктивну дійсність у формі відчуттів, уявлень, думок та інших суб'єктивних образів об'єктивного світу. [3]

У психіки є дві основні функції: - відображення навколишньої дійсності, в наслідок чого складається суб'єктивна картина світу, і регуляція на цій основі своєї поведінки і діяльності.

Основне призначення даного «Інструменту» – активна адаптація, пристосування до навколишнього середовища. Це ефективний засіб, що дає людині силу і владу, що допомагає йому зберігати стійкість в екстремальних, кризових ситуаціях, справлятися з щоденними стресовими обставинами життя.

«Психологічна безпека» можна розглядати:

- як процес, тобто психологічна безпека створюється фактично кожен раз заново, коли зустрічаються учасники соціального середовища;
- як стан, що забезпечує базову захищеність особистості і суспільства;
- як властивість особистості, що характеризує її захищеність від деструктивних впливів і внутрішній ресурс протистояння деструктивних дій.

Отже зробимо висновок, що психіка людини безперечно тісно пов'язана з безпекою її життєдіяльності.

Список використаної літератури

1. Толлок А.О. Крюковська О.А. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник. – 2011. – 215 с.
2. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Запарний В. В. Ж516 Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / За ред. Є. П. Желібо. 6-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 344 с.
3. <http://studentbooks.com.ua/content/view/240/76/1/1/>

ПРОФІЛАКТИКА ДИТЯЧОГО ТРАВМАТИЗМУ В ШКОЛІ

Галушка Л.С.
м. Полтава

Анотація. Дитячий травматизм є актуальною проблемою сьогодення. Міжнародні організації та державні установи всіх країн приймають законодавчі акти, що формують та регулюють організацію профілактичних заходів. Одним із ключових ступенів цієї системи є школа, де діти проводять 1/3 свого часу. Аналізуючи причини нещасних випадків, дуже прикро усвідомлювати те, що в більшості нещасних випадків можна було б запобігти. Профілактична робота буде ефективною, коли в ній будуть брати участь батьки та суспільство.

Ключові слова: профілактика, травма, дитячий травматизм, шкільний травматизм, інструктаж, виховний захід.

Вступ. За статистичними даними поширеність дитячого травматизму більша, ніж серед дорослих. Причини такого стану пояснюється тим, що діти дуже допитливі, намагаються активно пізнавати навколишній світ. Але при цьому життєвих навичок у них ще мало, і вони не завжди вміють реально оцінювати небезпеку ситуації та адекватно реагувати для запобігання негативних наслідків. Мета статті – висвітлити деякі аспекти профілактики дитячого травматизму в школі.

Актуальність. Нещасні випадки, що відбуваються з учнями у стінах школи і під час навчального процесу, є причиною майже 15% всіх дитячих травм. При цьому до 80% школярів одержують травми на перервах [2].

Травма – раптовий вплив різних зовнішніх факторів на організм людини, що приводить до порушення структури, анатомічної цілісності тканин і фізіологічних функцій. Травматизм – сукупність травм у певних груп населення за певний період часу. Під дитячим травматизмом слід розуміти сукупність раптово виниклих ушкоджень серед дітей різного віку [5].

Виділяють наступні види дитячого травматизму: побутовий (60%); вуличний (пов'язаний та не пов'язаний з транспортом) – 15%; шкільний (8%); спортивний (9%); інший [7].

Основні причини, які можуть спричинити небезпечну ситуацію для учнів у школі є недисциплінованість, відсутність навичок розпізнавати небезпеку травмуючих ситуацій, відсутність необхідних навичок поведінки, недооцінка ступеня небезпеки ситуацій, які раптово виникають, особливості фізичного розвитку школяра. «У дітей дошкільного віку і молодших учнів ушкодження можуть бути зумовлені різними причинами. Діти рухливі й нестримані, пустують, але вони рідко дістають травми в квартирі чи в школі, тому що авторитет дорослих є якимось бар'єром, тому діти намагаються позбутися нагляду й охоче проводять своє дозвілля на подвір'ї зі своїми ровесниками, катаючись на велосипедах, самокатах, санках, лізуть на дерева, відкриті люки, драбини» [1].

З метою координації і впорядкування діяльності навчальних закладів, органів управління освітою і наукою з питання профілактики травматизму Міністерством освіти і науки України розроблено і затверджено «Заходи щодо профілактики травматизму невиробничого характеру», «Галузеву програму поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища в навчальних закладах, установах, підприємствах Міністерства освіти і науки України». Реалізується Державна програма запобігання дитячій бездоглядності та інші.

Відповідно до Закону України «Про охорону праці» Міністерством розроблено та затверджено «Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти», «Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах».

Головними умовами профілактики є ретельна організація в навчальних приміщеннях заходів з техніки безпеки та суворий контроль за їх виконанням усіма працівниками. «Необладнані дитячі майданчики, захаращені двори, відкриті люки, канали, несправні ліфти, поручні сходів, несправні велосипеди теж дуже небезпечні. Особливо небезпечними для дітей є неогорожені ділянки, де проводяться ремонтні роботи» [1].

Профілактика травматизму одне з найнеобхідніших завдань вчителя [4]. В школах вона відбувається в двох напрямках – це теоретичний (інструктажі з безпеки життєдіяльності, заповнення журналів з техніки безпеки) та практичний (проведення лекцій, семінарів, класних годин та виховних заходів).

Роботу з профілактики травматизму необхідно проводити диференційно, залежно від віку учнів.

Заходи щодо профілактики травматизму повинні включатися в план виховної роботи, який контролюється керівництвом школи. У планах повинен бути представлений весь комплекс заходів з профілактики всіх видів травматизму. Планувати роботу слід окремо для учнів молодших, середніх і старших класів.

Вибір методів і засобів для навчання і виховання учнів визначається перш за все їх віковими особливостями і завданнями профілактики травматизму серед дітей кожної вікової групи.

Учні, як безпосередні учасники навчально-виховного процесу, проходять декілька видів інструктажів, що містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо (вступний, первинний, цільовий, позапланований інструктажі).

Для кращого ознайомлення та засвоєння необхідного матеріалу серед учнів початкових та середніх класів, віком від 6 до 15 років проводяться профілактичні заходи через ігрові форми, нестандартні уроки та міні-вистави, участь збірних команд у конкурсах районного, міського, обласного та всеукраїнського масштабів, присвячених збереженню здоров'я молодого покоління.

В старших класах, де діти досягають 16-17 років, вже зменшується їх активність до пізнання навколишнього світу і критичне відношення до дорослих, вони більш обізнано поводять себе. Тут подіють лекції, бесіди, диспути, класні та виховні години зустрічі з психологом, працівниками медичної та правоохоронної сфери для ознайомлення з наслідками травматичних ситуацій та юридичною відповідальністю за свої дії [4, 6].

Іноді буває корисно розповісти школяреві про нещасні випадки, що сталися з іншими дітьми. Щоб ця розповідь запам'яталась дитині і принесла реальну користь вихованню навичок правильної поведінки, необхідно надати йому можливість самому розібратися в причинах нещастя. Дитина повинна зрозуміти, як можна було б в даній ситуації уникнути небезпеки. Саме такий підхід переконає його в тому, що небезпеку завжди можна запобігти [3].

Висновок. Профілактикою шкільного травматизму сьогодні стурбований весь світ. Основною формою профілактики дитячого травматизму в школі є інструктування з техніки безпеки і педагогів, і учнів. Рівень зниження травматизму у дітей знаходиться в прямій залежності від того, наскільки об'єднані зусилля відповідних установ, відомств, засобів масової інформації, батьків щодо забезпечення профілактичних, організаційних, навчально-виховних, технічних, санітарно-профілактичних заходів, що займають важливе місце для попередження травм у дітей.

Список використаної літератури:

1. Авраменко Л.Я. Профілактика дитячого травматизму, 2015. – С. 124–126.
2. Апанасенко Г. Л. Медична валеологія / Г. Л. Апанасенко, Л. А. Попова. – Ростов-на-Дону: Фенікс, 2000. – 248 с.
3. Байер К. Здоровий спосіб життя / К. Байер, Л. Шейнберг. – М.: Мир, 1997. – 140 с.
4. Грубар І. Я. Профілактика травматизму – першорядне завдання вчителя : метод. посіб. для вчителів. – Т.: ТДПУ, 2002. – 70 с.
5. Назарова С. К., Тухтаєва Д. М., Тиллабєєва А. А. Динаміка дитячого травматизму та попередження ранньої інвалідності // Молодий вчений. – 2016. – № 8. – С. 417–421.
6. Нетеса Д. В. Дитячий травматизм та його профілактика, 2013. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.tropinka.ks.ua/index.php/news/statti-interv-іu/343-2013-12-13-08-07-44>.
7. Шумада І. В. Дитячий травматизм і експертна оцінка обсягу медичної допомоги / І. В. Шумада, М. М. Векслер // Лікарська справа. – 1987. – № 5. – С. 123–124.